

VAN NATURE

Jacques van der Neut schrijft in Van Nature over opvallende waarnemingen in de natuur. Hij werkt als boswachter in De Biesbosch. Daarnaast is hij een verwoed natuurfotograaf.

Vorige week struinden er onderzoekers door de Nieuwe Dordtse Biesbosch. Ze registreerden zoveel mogelijk soorten; van visarend tot de geoorde fuut en van de ovale poelslak tot het moerasdikkopmos.

Na jaren van landbouw nu een wetlandgebied

Het verhogen van de waterstanden in de Nieuwe Dordtse Biesbosch werpt zijn vruchten af. Het is en blijft verrassend hoe snel de natuur zich in zo'n nieuw, nat natuurgebied ontwikkelt.

Het contrast kan immers niet groter. Van reguliere landbouw, met strakke lijnen in het polderlandschap, naar een wetlandachtige situatie. Suikerbieten en graan maken plaats voor zwartkopmeeuw, zomertaling, tureluur en veldleuwerik.

Op de keper beschouwd zijn dit ingrediënten die niet bij iedereen gelijk de aandacht zullen trekken, maar de aanblik van tientallen lepelaars en kleine zilverreigers kan toch niemand ontgaan.

Het zijn Zuid-Europese taferelen in de Lage Landen. In de nieuw ontwikkelde rietkragen scharrelen bovendien geoorde futen en do-daarzen. Bij de Zeedijk, in de buurt van de Kooikil, klinkt zelfs de hoepende roep van een roerdomp.

Zo'n 'hoemp' klinkt als een zware bas en wordt meestal enkele malen herhaald. Het is een van de meest curieuze vogelgeluiden en draagt wel vier, tot vijf kilometer ver. Met dit markante geluid markeren de mannetjes hun territo-

rium.

Minstens zo spannend zijn twee steltkluten; bijzonder elegante steltlopers op lange, vuurrode poten. De drassige wereld rondom de Van Elzelingenweg vormt voor deze opvallende pioniers blijkbaar een uitstekende stek.

Tijdens de 1000-soorten week werden er 2044 vogelwaarnemingen verricht en dat was goed voor 126 soorten.

Maar de onderzoekers keken niet uitsluitend naar vogels. „Dat klopt”, zegt Tom Urbanus uit Dordrecht. „Ik was eigenlijk op zoek naar een stageplek, maar raakte zo betrokken bij de 1000-soorten week. Er werden meerdere excursies georganiseerd, waarbij gelet werd op diverse soortgroepen zoals mossen, libellen. Met lampen werden 's nachts nachtvlinders naar een laken gelokt. Het viel mij trouwens op dat er voor de diverse onderzoeksactiviteiten veel jongeren kwamen opdagen.”

Bij de realisatie van de Noorderdiepzone staat vernatting centraal. De onderzoekers waren ook in de weer in en rondom het water. „Met schepnetten haalden we onder meer waterschorpionen, staafwantsen, zeelten en honderden

Met lampen werden nachtvlinders naar een laken gelokt

—Tom Urbanus

▲ Tijdens de 1000-soorten week werd er ook een koninginpage gezien.

FOTO: JACQUES VAN DER NEUT

driedoornige stekelbaarsjes boven water, belangrijk voedsel voor lepelaars. In een sloot die er voor de gedaantewisseling van de Noorderdiepzone ongetwijfeld al was, visten we twee jonge snoeken boven water.”

De snoek behoort met de blankvoorn, baars, brasem en kolblei tot de vijf meest algemene vissoorten van het zoete water in Nederland. De snoek komt vooral voor in polderwateren, vaarten, sloten, singels en grachten; verder in kleine rivieren, grote plassen en kleine wateren zoals zandgaten.

De snoek heeft een enigszins afgeplatte vorm. De kleur varieert van groenbruin tot grijsbruin met goudgele stippen of vlekken die zich aaneenrijgen tot strepen. Vooral kleinere snoeken kunnen de kleur van de omgeving aanpassen. Ze worden groenachtig tussen de vegetatie, waarin zij roerloos wachten op een prooi.

Het jachtsucces is afhankelijk van de mogelijkheid om onopgemerkt te blijven in de vegetatie. Als er geen waterplanten zijn, dan bieden een onregelmatige bodem en obstakels (zoals gezonken autowrakken) ook beschutting aan de snoek.

ONDERZOEK

▲ Er werden 9574 waarnemingen verricht door 89 waarnemers. FOTO: JACQUES VAN DER NEUT

BioBlitz: alles registreren wat je ziet

Het in een bepaald gebied, over een afgebakende periode, via biologisch onderzoek registreren van alle levende soorten staat ook bekend als een BioBlitz.

Van 25 mei tot en met 1 juni organiseerden Staatsbosbeheer en de Natuur en Vogelwacht Biesbosch de 1000-soorten week in de Nieuwe Dordtse Biesbosch.

In de deelgebieden Tongplaat, het bosgebied De Elzen, de Louisa Cannemanspolder en de Noorderdiepzone werd intensief naar grote en kleine organismen gezocht.

Het was de eerste grote steekproef in de Nieuwe Dordtse Biesbosch, waarmee deze telling kan worden beschouwd als een nulmeting. Via waarneming.nl konden de bevindingen worden doorgegeven.

Tijdens de telweek zijn in totaal 9574 waarnemingen verricht door 89 waarnemers. Zij zagen 1344 soorten, waaronder planten, vogels, kevers, nachtvlinders en plantenluizen.

